

Tomáš Avramov

**Duchovní mocnosti národů,
vývoj v Evropě, Kašpar Hauser,
Dimitrij, dějiny Řecka
v 19. a 20. století,
duchovní mocnosti času**

V jedné z dřívějších přednášek jsme mluvili o inteligencích a silách, které známe z knih a mytologií jako andělské bytosti, bohy atd. Můžeme říci, že také každé území, každá oblast či národ v sobě nesou vlivy takovýchto inteligentních sil. Když se podíváme na historii popisovanou v našich přednáškách, lze tam nacházet takovéto inteligentní rozrůznění.

Například Itálie s Vatikánem, tedy zejména papežství a oblasti, kde mělo velkou moc, v sobě nesou ztělesnění toho, co bychom mohli nazvat faraonstvím. Okázalou moc faraónovu připomíná majestát papežův, i s jeho autoritou, a kulturní projevy jsou tam obecné umělecko-citové.

Francie se svými králi, zákony a filosofií připomíná více řecko-římskou kulturu. Ludvík XIV. se svým „Stát jsem já!“ je podobný římským císařům, kultura oslavuje majestát, vyznačuje se diplomacií, racionalismem a vypracovanými zákony. Napoleon je typ císařský, vlastně ohromná a ne vždy ohleduplná kometa na evropském nebi, zároveň rozhodujícím způsobem umenšuje vliv papežského majestátu, z čehož se papežství už nikdy nevzpamatuje.

Velká Británie nejvíce představuje empirické bádání a zdravý materialismus, pomocí jejího impéria se

---

„globalizuje“ obecné lidské vědomí, postupně se rozšíří na celou Zemi a lidská důstojnost je relativně ctěna.

Střední a také severní Evropa v sobě nesou silné impulzy pro samostatné, sebe sama si vědomé rozhodování, každé z těchto území však navazuje na různou minulost a formy kultury. Holandsko jako by v sobě spojovalo to nejlepší z německé a britské kultury. Jestliže bylo rosekruciánství zaměřeno na přeměnu hmoty (alchymie), jak jsme se o tom zmínili, pak jedním z jeho plodů je přeměna močálovitých území Holandska v obyvatelnou oblast. Tím se dynamismus kultury realizuje v této práci a zmírní tím svou povahu. Na českém území se to v malém událo na panstvích Rožmberků, Petr Vok byl s rosekruciánstvím spojený. Zmínili jsme se také o ruském caru Petru Velikém. Ten se u Holanďanů inspiroval pro stavbu svého oslnivého sídelního města Petrohradu, ovšem i působením určitých východních vlivů (které tolik nedbají na hodnotu a důstojnost individuální lidské bytosti) tam došlo k velkým ztrátám na životech povoláných nevolníků, což byli zejména muži.

Severská území navazovala příležitostně na vikingské, normanské výboje, ovšem svůj vliv tam měla velikost území (zajišťující dostatek prostoru pro obyvatele) a protestantismus.

Německá kultura prožívala vlivy staré germánské bojovnosti a mnohosti kmenů, ale také rosekruciánů, reformace, renesance, až dosáhla zejména po myšlenkové stránce úrovně, která je i v kontextu celé světové historie výjimečná. Stačí jmenovat osobnosti jako Albrecht Dürer, Bach a jeho synové, Leibniz, Hegel, Fichte, Goethe, Schiller, Novalis, Mozart, Beethoven, Brahms, abychom si uvědomili, co v té době vycházelo z německého území a kultury do světa. Ovšem jak praví stará moudrost, největší světlo s sebou nese i nejdelší stín, což jistě všichni dokážeme při pohledu na dějiny Německa ve 20. století vnímat.

Je nutno zmínit, že k posílení tohoto „stínu“ přispěly i události kolem Kašpara Hausera (1812-1831), tzv. Dítěte Evropy. Byl to dědic německé bádenské dynastie se vzdáleným příbuzenským vztahem k Napoleonovi Bonapartemu. Od dětství byl držen v kobce, bez kontaktu se světem. Jeho věznitelé chtěli takto ochromit jeho bytost, vývojově ji zastavit, zároveň ji nechtěli zbavit života, jelikož by „hrozilo“ její rychlé znovunarození. Když nabyli přesvědčení, že se jejich cíl podařil, pustili ho v šestnácti letech na svobodu. Kašpar se dostal mezi lidi, choval se zpočátku zvláště, neuměl moc mluvit, ale postupně získával plné vědomí a vynikal ohromným soucitem, bezprostředností a vnitřní čistotou. Když to po čase jeho věznitelé zjistili a viděli, že začíná získávat důvěru lidí a má dobrý vliv, zavraždili ho. Bylo mu 21 let.

Kaspar Hauser byl vysoce vyvinutá bytost, za jejíhož přispění mohly být v Evropě nastoleny spravedlivější a citlivější sociální poměry atd. To se ovšem nelíbilo skupinám, o nichž bylo řečeno, že se prostřednictvím svobodného zednářství dostaly k dalekosáhlému vědění, zneužívaly ho však pro svůj vlastní prospěch a moc. A stejně jako ve zmíněném případě Francouzské revoluce a působení St. Germaina (Ch. Rosenkreutze) byly celková situace společnosti, vědomí, tendence, sobectví či soucit rozloženy ve společnosti tak, že k realizaci cílů spojených s osobou Kašpara Hausera nemohlo v dané chvíli dojít. To mělo své následky v pozdějším vývoji včetně nacistické katastrofy.

I to je jeden z nutných, zákonitých jevů vývoje lidstva. Každý z nás jistě přistupuje k nějakým úkolům, které se nepodaří hned naplnit, pokud ale máme danou věc opravdu rádi a chceme ji uskutečnit, nezdary nás neodradí a budeme to zkoušet znovu a znovu.

V podobné souvislosti je ještě dobré zmínit postavu ruského careviče Dimitrije, syna prvního ruského cara Ivana Hrozného, který byl v devíti letech v roce 1591

---

zavražděn. Dimitrij byl také velkou duchovní osobností a mohl příznivě ovlivnit dějiny nejen Ruska. Tomu bylo ovšem zabráněno a prostřednictvím Borise Godunova zasáhly výrazněji do ruské historie zastaralé východní vlivy. Následky vidíme dodnes.

A je tomu skutečně tak, že zasvěcenecké vědění a moc mohou být využity nesobecky, pro dobro, ale také sobecky, s (dočasně) nedobrymi následky. V tom jsou lidé svobodní. Je pravdou, a to je možno říci zcela jistě, že ze strany dobra přicházejí impulzy vždy jako první (ovšem často nenápadně, protože ctí lidskou svobodu), temná strana však reaguje velmi rychle a také nápadně (tam svoboda a důstojnost ctěny nejsou). A dočasná vítězství temných tendencí (jako třeba vražda Kašpara Hausera či vyhnání bogomilů z Bulharska) mají na následující generace vždy dopad plný utrpení a omezení. Lidstvo se takto učí a je učeno. Utrpení by se vyvarovat mohlo, ale musíme si zároveň klást upřímnou otázku, nakolik každý z nás naslouchá radám a moudrosti dobrých zasvěcenců a uvádí tyto rady do života.

O českém živlu již bylo řečeno dost, celkově se však o východní části střední Evropy, kam spadá Polsko, Česko, Slovensko, Slovinsko a částečně Chorvatsko, dá říci, že na těchto územích se rozvíjejí takové kultury, u nichž se k dosaženému vědomí sebe sama přidává zřetelněji možnost opětovného, teď už ale jasně vědomého vnímání a chápání existence duchovních úrovní a souvislostí mezi nimi. Proto se na těchto územích setkávají mnohé vlivy, často protikladné, jeden na úkor druhého, což klade velké požadavky na bdělost a odpovědnost za sebe sama. To už se ale ocitáme v současnosti a trochu i v budoucnosti.

K vysledování zákonitostí této duchovní geografie ovšem pomáhá i sledování vnějších pochodů dějin. Takový příklad Řecka a jeho historie posledních dvou set let je

velice názorný jak pro samotné řecké území, tak pro ukázkou mentality evropských mocností v posledních staletích V letech 1821-1830 probíhala řecká osvobozenecská válka. Řekové ve válce bojovali za nezávislost a vymanění se z tu řecké nadvlády, z Osmanské říše. Zpočátku Řeky nikdo nechtěl příliš podporovat, Řekové se také dohadovali mezi sebou, když po vyhlášení nezávislosti v roce 1821 proti tomu vznikla mezi samotnými Řeky opozice a rozpoutala se dokonce občanská válka, což je v začátku války s Turky oslabovalo. Turecká agresivita ovšem v Evropě vyvolala sympatie s Řeky, ti dostali půjčku od londýnské banky (!) a poté se jim rozhodli pomoci hlavně Rusové. Toho se ovšem lekli Francouzi a Britové a také přispěchali na pomoc, báli se totiž přílišného ruského vlivu. Turkům navrhli příměří, ale ti ho nepřijali, a tak po bitvě u Navarina (1827) a rychlé rusko-turecké válce (1828-1829) došlo k vyhlášení řecké nezávislosti (1830) a vzniku Řeckého království. Řecko bylo první území v Osmanské říši, které dosáhlo nezávislosti (Bulharsku se to podařilo úplně až v roce 1908). Ovšem prvním králem Řecka byl Němec Ota Bavorský, syn bavorského krále Ludvíka I., dosazený vítěznými mocnostmi Francie, Velké Británie a Ruska. Vládl absolutisticky, ovšem v roce 1843 byl pod vlivem povstání donucen zavést ústavu.

Jestliže si v dějinách Řecka vezmeme později první světovou válku a kolísání Řecka mezi oběma válčícími stranami (na jedné straně Francie, Velká Británie a Rusko, na druhé Německo, Rakousko-Uhersko a Turecko), následnou řecko-tureckou válku, druhou světovou válku (partizánský odboj), vztah Velké Británie k Řecku (příkladně v osobě W. Churchilla), sklony ke komunismu, občanskou válku hned po druhé světové válce a pozdější konzervativní vojenské junty a diktatury a takřka trvalé napětí mezi Řeckem a Tureckem až do dnešních dnů, stejně jako jisté pouto mezi Řeky a Němci (včetně tisíců Řeků

---

pracujících v Německu), pak bychom, řečeno v nadsázce, v novinách o Řecku ani příliš nemuseli za posledních dvě stě let měnit titulky. Stejně tak můžeme s jistotou říci, že určité zde popsané společenské jevy se na tomto území vyskytují už po tisíceletí.

Vedle inteligentních a citlivých sil spojených s jednotlivými územími existují a žijí také další, spojené s časem, jeho plynutím a epochami. V různých epochách lze vysledovat určité dominantní prvky, někdy i třeba podobné děje probíhající územně nezávisle na sobě. Například taková doba přibližně od Buddha, Pýthagora, tedy od 6. století př. n. 1. až po 3. století př. n. 1., se vyznačuje nebývalým rozkvětem myšlení, výskytem značného počtu duchovních, skutečně osvěcených jedinců, což podnítilo vývoj až na mnoho tisíceletí dopředu. Dalším takovým dobře pozorovatelným obdobím je právě období rozvoje materialistického myšlení a empirického poznání v 16. až 19. století, kdy docházelo ke spoustě úžasných vědeckých a technických objevů a vynálezů, někdy i ke stejným objevům na různých místech v podobnou dobu (například integrální počty u Leibnize a Newtona). To bylo období, kdy byl materialismus pro lidstvo opravdu obohacujícím. Dnes již žijeme v období, kdy je důležité materialismus překonávat.